

श्री सोमनाथसंस्कृत-युनिवर्सिटी, वेरावलम्
सत्रान्तपरीक्षा, अक्तुबर - 2019

कक्षा – आचार्य-1	सत्रम् – 1	गुणाः - 70
विषयः – पुराणेतिहासः	प्रश्नपत्रम् - 2 - CC - 4.1.1	समयः- 8 तः 11
दिनाङ्कः- 10/10/2019	सन्दर्भग्रन्थः – महाभारतम् शा.प राजधर्मप्रकरणम्	

(प्रथमान्वितिः - युनिट-1)

प्र-1 एकस्य ससन्दर्भ व्याख्या कार्या । 05

1. तमुवाच किल पृथा पुनः पृथुलवक्षसम् ।
चतुर्णामभयं देहि कामं युध्यस्व फाल्गुनम् ॥
2. पिता गुरुर्न संदेहो वेदविद्याप्रदः प्रभुः ।
अतो भार्गव इत्युक्तं मया गोत्रं तवान्तिके ॥

प्र-2 एकस्य वर्णनं कुरुत । 10

1. कर्णेन कृता ब्रह्मास्त्रप्राप्तिः परशुरामस्य च शापः ।
2. राज्यचालनाय युधिष्ठिराय सहदेवेन दत्तः परामर्शः ।

(द्वितीयान्वितिः - युनिट-2)

प्र-3 एकस्य ससन्दर्भ व्याख्या कार्या । 05

1. अनर्हते यद् ददाति न ददाति यदर्हते ।
अर्हानर्हापरिज्ञानाद् दानधर्मोऽपि दुष्करः ॥
2. ये च मूढतमा लोके ये च बुद्धेः परं गताः ।
त एव सुखमेधन्ते मध्यमः क्लिश्यते जनः ॥

प्र-4 एकस्य सविस्तरमुत्तरं लिखत । 10

1. अर्जुनेन प्रोक्तं राजदण्डस्य महत्त्वम् ।
2. अर्जुनेन कृता क्षात्रधर्मप्रशंसा ।

(तृतीयान्वितिः - युनिट-3)

प्र-5 एकस्य ससन्दर्भ व्याख्या कार्या । 05

1. तस्माद् बुद्ध्यन्ति पुरुषां न हि तत् कस्यचिद्ध्रुवम् ।
श्राद्धधानेस्ततो लोको दद्याच्चैव यजेत च ॥
2. यथा काष्ठं च काष्ठं च समेयातां महोदधौ ।
समेत्य च व्यपेयातां तद्वद्भूतसमागमः ॥

प्र-6 एकस्य समीक्षा कार्या ।

10

1. व्यासेन नैकवचोभिः युधिष्ठिराय दत्तमाश्वासनम् ।
2. युधिष्ठिरेण कृतं धनत्यागनिरूपणम् ।

प्र-7 ससन्दर्भं विवेचनं विधीयताम् ।

10

1. त्रिः सप्तकृत्वः पृथिवीं कृत्वा निःक्षत्रियां प्रभुः ।
दक्षिणामश्वमेधान्ते कश्यपायाददत् ततः ॥
2. शुक्ले देवान् पितृन् कृष्णे तर्पयत्यमृतेन यः ।
यश्च राजा द्विजातीनां तस्मै सोमात्मने नमः ॥

(चतुर्थान्वितिः - युनिट-4)

प्र-8 एकस्य सविस्तरमुत्तरं लिखत ।

10

1. युधिष्ठिरस्य राज्याभिषेकः ।
2. युधिष्ठिरेण कृता भगवत्स्तुतिः ।

(पञ्चमान्वितिः - युनिट- 5)

प्र-9 दशानां लघूत्तराणि लिखत ।

10

1. वृष्णि कुलकन्या - अर्थात् का
2. कर्णसमीपे तज्जन्मरहस्यं केन प्रकटितम्
3. फाल्गुनः - इति कस्य नामास्ति
4. चतुर्णामभयं देहि - इति कः कं ब्रूते
5. युधिष्ठिरं कर्णस्य शापप्रसङ्गं कः श्रावयति
6. परशुरामस्याग्रे भार्गवोऽस्मीति - कोऽवदत्
7. कस्य गुरुशुश्रूषया परशुरामः तुतोष
8. जामदग्न्यः - अर्थात् कः
9. कलिङ्गराजकन्यां कोऽपाहरत्
10. कर्णः ब्रह्मास्त्रं कस्य सकाशात् लेभे
11. सर्वत्रिभ्यः कः शापमयच्छत्
12. युधिष्ठिरसमक्षं गृहस्थाश्रमप्रशंसां कः कुरुते
13. संन्यासग्रहणात् युधिष्ठिरं कः वारयति
14. हयग्रीवचरितं युधिष्ठिरं कः श्रुश्राव
15. शोकाकुलः सन् शरीरत्यागाय कः मतिमकरोत्
